

Схвалено педагогічною радою
Дитячої музичної школи №8
ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Протокол № 01 від 30.08.2023р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Дитячої музичної школи №8

ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Світлана ЛІЦКЕВИЧ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ПОЧАТКОВОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ДИТЯЧОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ №8 ім. П.Д.ГАЙДАМАКИ

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – базовий (середній: початкове професійне спрямування),
інструментальні класи
(фортепіано, струнно-смичкові, народні,
духові, ударні інструменти)

м. Харків - 2023

Загальні положення

Освітня програма середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва загального мистецького спрямування (далі – освітня програма) є документом, який окреслює зміст, основні засади й підходи до організації освітнього процесу, мету навчання, перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін та контрольних заходів), їх логічну послідовність та обсяг навчального навантаження, що забезпечує набуття учнями рекомендованих результатів навчання.

Освітня програма розроблена на основі **Типової освітньої програми середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування, інструментальні класи**, затвердженої наказом Міністерства культури України від 23.07.2019 №562, Закону України «Про освіту», Закону України «Про позашкільну освіту», Концепції сучасної мистецької школи, затвердженої наказом Міністерства культури України від 20 грудня 2017 № 1433.

Нормативний зміст Освітньої програми є мінімально необхідним для набуття компетентностей середнього (базового) підрівня початкової музичної освіти загального мистецького спрямування.

Опанування програми дає можливість:

- застосовувати набуті в процесі навчання компетентності (знання, вміння, навички, розуміння, ставлення) у повсякденному житті для забезпечення естетичних потреб особистості, у тому числі через індивідуальну мистецькотворчу виконавську діяльність.

Освітня програма визначає види навчальних занять, форми та засоби поточного і підсумкового контролю та рекомендації щодо їх проведення, а також загальні підходи до оцінювання рівня досягнення учнями обов'язкових результатів навчання. Освітня програма школи з музичного мистецтва, інструментальні класи, конкретизує зазначені позиції з урахуванням потреб і можливостей учнів. Складником освітньої програми школи є навчальний план, який розробляється на увесь строк навчання за програмою та містить усі передбачені нею освітні компоненти з можливістю реалізувати варіативність змісту освіти.

Мета освітньої програми – узагальнення та систематизація нормативного змісту навчання в логічній послідовності для досягнення учнями визначених

нормативних результатів навчання шляхом застосування комплексу методів, підходів та інструментів.

Освітня програма побудована з урахуванням таких *принципів*:

- узгодження цілей, змісту та очікуваних результатів;
- доступності та практичної спрямованості змісту навчання;
- наступності та перспективності навчання;
- логічної послідовності опанування змісту і достатності обсягу навчання та освітніх компонентів для набуття учнями нормативних результатів навчання;
- надання можливості для адаптації до індивідуальних особливостей, потреб та інтересів учнів.

Цілі навчання за Освітньою програмою:

- розвинення творчих здібностей та музичної індивідуальності учня на базі отриманих компетентностей елементарного підрівня;
- формування здатності: застосовувати здобуті під час навчання теоретичні знання, практичні навички та вміння для аматорського музикування впродовж життя; накопичувати власний репертуар для музикування протягом життя; культурно організувати своє дозвілля, відпочинок, використовуючи сформовані музичні знання, вміння та навички;
 - виховання особистості, яка має: стійку потребу в спілкуванні з музичним мистецтвом або іншими, пов'язаними з ним, видами мистецтва та культурними практиками; естетичний та музичний смак, розуміння прекрасного; музичну ерудицію та базові знання з історії української та світової музики, стилів, жанрів, зокрема сучасної музики.
 - створення умов для накопичення репертуару для музикування протягом життя.

У співпраці з батьками учнів або іншими законними представниками зазначені цілі навчання досягаються через стимулювання інтересу здобувачів освіти до навчальних занять у класі та самостійної роботи вдома, зацікавлення накопиченням власного мистецького доробку.

Нормативний строк навчання за Освітньою програмою становить 5 років для учнів, які попередньо опанували (типову) освітню програму елементарного підрівня з музичного мистецтва або продовжують здобуття початкової мистецької освіти за попередніми програмами навчання. Строк навчання учнів може бути скорочений не більше як на один рік відповідно до рішення педагогічної ради мистецької школи, які розпочали навчання у 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи).

У разі зарахування на навчання за Освітньою програмою учнів старшого віку, ніж 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи), тривалість (в роках) опанування Освітньої програми (нормативний строк здобуття освіти) може бути зменшена не більше як на 2 роки, якщо це обумовлено необхідністю подальшого вступу до закладу фахової передвищої освіти.

Здобуття початкової мистецької освіти за цією Освітньою програмою не має вікових або інших обмежень, є доступним для навчання осіб з інвалідністю або з іншими особливими потребами.

Основною формою здобуття початкової мистецької освіти за цією Освітньою програмою є **очна форма**. Проте, в разі прийняття рішення органами місцевого самоврядування про дистанційне навчання, або оголошення «червоної зони» рівня епідемічної безпеки, школа застосовує дистанційні форми роботи та навчання.

Для реалізації освітнього процесу у дистанційній формі навчання застосовуються платформи: Google classroom, Zoom, Viber. Учні (батьки), педагогічні працівники зобов'язані мати свій індивідуальний обліковий запис Google та Zoom та електронну пошту.

Школа забезпечує доступ до інтернету, часткове забезпечення доступу до комп'ютерної техніки, а також, заходи епідемічної безпеки працівників, які здійснюватимуть освітній процес з робочого місця.

В разі здійснення дистанційного навчання, заняття проводяться також з усіх дисциплін.

Враховуючи можливості та потреби учнів, у тому числі з числа осіб з особливими освітніми потребами, допускається організація вивчення окремих дисциплін, з яких передбачено індивідуальні заняття (уроки), за домашньою формою навчання.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за освітньою програмою.

Розпочати навчання за даною Освітньою програмою може особа, яка при вступі демонструє наявність компетентностей елементарного підрівня з музичного мистецтва відповідного фаху.

Основною **формою організації освітнього процесу** є урок – індивідуальний або груповий. Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені у змісті окремих навчальних дисциплін та не повинні бути перешкодою до виконання вимог до навчальних результатів, визначених Освітньою програмою. Форми і методи навчання, види уроків та іншої навчальної діяльності викладач може обирати самостійно, враховуючи конкретні умови роботи і забезпечуючи водночас набуття учнями компетентностей,

визначених навчальними програмами з окремих навчальних дисциплін, і відображає їх у власній робочій навчальній програмі. Усі форми організації освітнього процесу плануються і проводяться в межах часу, відведеного для опанування відповідної навчальної дисципліни. За рішенням педагогічної ради уроки можуть проводитися очно, із застосуванням дистанційних технологій або в змішаному форматі.

Наповнюваність груп для проведення групових занять з навчальних дисциплін становить:

- «Сольфеджіо» – 6-8 осіб;
- «Музична література» – 6-8 осіб;
- «Інструментальний ансамбль» – від 2 до 12 осіб (відповідно до складу);
- «Оркестр» (групи оркестру) – в середньому 6 осіб (відповідно до складу);
- «Хор» (групихору) – 8-10 осіб.

У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням контингенту учнів відносно зазначених нормативів, допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20%. У разі значного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального прогресу в досягненні поточних та підсумкових результатів навчання, передбачених програмами навчальних дисциплін та освітньою програмою. Мета контролю полягає в пошуку ефективних шляхів досягнення навчальних результатів кожного / кожної учня / учениці. Форми контролю та оцінювання учнів визначаються викладачами відповідних навчальних дисциплін у робочих навчальних програмах. Формою підсумкового контролю на завершальному етапі навчання за освітньою програмою є заходи, під час яких перевіряється досягнення всіх результатів навчання, передбачених Освітньою програмою.

За результатами підсумкового контролю на п'ятому році навчання у разі досягнення учнем/ученицею результатів навчання, передбачених Освітньою програмою, йому/їй видається Свідоцтво про початкову мистецьку освіту середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування (свідоцтво про закінчення мистецької школи).

Для визначення міри досягнення учнями результатів навчання середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування початкової мистецької

освіти застосовується **бальне оцінювання**, яке передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі.

Бальне оцінювання передбачає поділ досягнутих результатів на 4 рівні:

1. Початковий (1-3 бали);
2. Середній (4-6 бали);
3. Достатній (7-9 балів);
4. Високий (10-12 балів).

Форми, види, зміст та строки проведення поточного та підсумкового контролю навчальних досягнень учнів конкретизуються в типових та робочих навчальних програмах дисциплін.

Оцінювання на п'ятому році навчання передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними Освітньою програмою та навчальними програмами дисциплін, які опановував/опанувала учень/учениця.

Для забезпечення навчальних результатів учнів за Освітньою програмою школа комплектується необхідними **обов'язковими засобами, навчальним обладнанням та іншими ресурсами** відповідно до профілю та напряму роботи за нормативами згідно з Нормативами матеріально-технічного забезпечення мистецьких шкіл, затверджених наказом Міністерства культури України від 19.06.2014 № 475 (зі змінами). Цей перелік може бути доповнений залежно від потреб.

Очікувані результати навчання

За результатами опанування Освітньої програми учень / учениця:

1. Грає на музичному інструменті індивідуально або в групі в межах завдань навчальної програми;
2. Виконує музичні твори з розумінням стилів, жанрів, особливостей музичної мови;
3. Володіє початковими навичками власної інтерпретації програмних музичних творів;
4. Виконує музичні твори індивідуально або в групі, демонструючи розуміння власної відповідальності за загальний результат виконання;
5. Демонструє розвинений виконавський апарат відповідно до своїх можливостей та в межах технічних вимог, визначених навчальною програмою;
6. Грає з аркуша нескладні незнайомі музичні твори;
7. Демонструє базові навички культури звуковидобування, звукоутворення та інтонування на основі слухового контролю під час виконання музичних творів

8. Упізнає почуті музичні твори та їхні фрагменти, називає стилі та жанри, в яких вони створені, їх авторів у межах матеріалу, передбаченого навчальною програмою;
9. Правильно співвідносить музичні стилі і жанри з історичними періодами, в які вони виникли;
10. Називає відомих йому / їй українських та світових композиторів, які творили у відповідних стилях і жанрах, зокрема сучасних;
11. Знає склади оркестру, хору, їх різновиди та різновиди ансамблів, групи та окремі інструменти оркестру / ансамблю (голоси/партії) згідно зі специфікою навчання;
12. Знає та називає жанри народного (автентичного) мистецтва (українського та народів світу), а також їх відомі зразки (пісні, танки тощо).
13. Розуміє взаємопов'язаність музики і літературного тексту у вокальних творах;
14. Називає основні засоби виразності в музиці, що розкривають літературні образи (на конкретних аудіо візуальних або нотних прикладах, запропонованих викладачем);
15. Розуміє та використовує основні прийоми аранжування (композиції, імпровізації, обробки), зокрема із застосуванням різних комп'ютерних програм та електронних інструментів;
16. Застосовує основні елементи аналізу музичного твору, визначає форму, характер, головну тему і / та основні засоби художньої виразності;
17. Підбирає та грає почуту мелодію; підбирає акомпанемент до знайомої йому /їй мелодії з дотриманням жанрових особливостей;
18. Вміє знаходити музичні твори та / або нотний матеріал з відкритих джерел для самостійного вивчення та накопичення власного репертуару;
19. Має навички записування нот у нотних редакторах.

Перелік освітніх компонентів

В освітній програмі поєднуються освітні компоненти інваріантного та варіативного складників, які є однаково обов'язковими для включення до програми навчання учня / учениці і становлять єдиний комплекс освітніх компонентів, опанування яких забезпечує дана Освітня програма.

Розподіл годин варіативного складника здійснюється щороку педагогічною радою мистецької школи і відображається в робочому навчальному плані.

Рекомендованими такі освітні компоненти (з розрахунку 35 навчальних тижнів на навчальний рік):

Інваріантний складник:

1. Музичний інструмент;
2. Сольфеджіо;
3. Музична література;
4. Колективне музикування (хор, оркестр, ансамблі, різні за складом).

Варіативний складник:

Кількість годин навчального навантаження, визначених Освітньою програмою (конкретизується у навчальному плані), є основою для розрахунку концертмейстерських годин, які плануються згідно з потребами освітнього процесу для уроків з навчальних дисциплін «Музичний інструмент» (окрім музичних інструментів: фортепіано, бандура, баян, акордеон, гітара), «Хор», «Інструментальний ансамбль (оркестр)» (для кожної групи), відповідних дисциплін та форм роботи, передбачених варіативним складником.

Кількість концертмейстерських годин для забезпечення освітнього процесу визначається з розрахунку:

- не більше 100% годин аудиторних індивідуальних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожного/кожну учня/ученицю) та у випадках, передбачених навчальною програмою;
- не більше 100% годин аудиторних групових занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожну групу учнів);
- не більше 100% годин, передбачених для вивчення навчальних дисциплін варіативного складника: другий музичний інструмент, ритміка, інструментальний ансамбль, постановка концертних номерів.

Усі учні початкової музичної освіти середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування повинні набути передбачені Освітньою програмою компетентності колективного музикування в межах однієї з навчальних дисциплін:

- «Інструментальний ансамбль (оркестр)» – для учнів, фахом яких є один з оркестрових інструментів;
- «Хор» - для інших учнів.

У межах вивчення навчальної дисципліни «Інструментальний ансамбль (оркестр)» планування освітнього процесу для учнів, фахом яких є оркестрові інструменти, може відбуватися у формі гри в сталому ансамблі/гри в ансамблях, різних за складом/гри в оркестрі (за наявності). Форма колективного

музикування обирається таким чином, щоб максимально забезпечити розвиток професійних навичок учня/учениці.

При обранні форми «гра в ансамблях, різних за складом» та/або «гра в оркестрі» розподіл годин, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Інструментальний ансамбль (оркестр)», здійснюється шляхом поділу навчальної дисципліни на модулі, які реалізуються протягом усього строку навчання. Навчання з використанням таких форм може тривати різні періоди: півроку, рік, півтора року, два роки (залежно від поставлених навчальних завдань). При цьому кожен модуль може відповідати одному складу ансамблю.

Планування вивчення навчальних дисциплін у межах варіативного складника

Розподіл годин, передбачених для реалізації варіативного складника Освітньої програми, здійснюється залежно від поставлених викладачем педагогічних цілей та підходів школи щодо організації освітнього процесу в наступний спосіб:

- запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором. Зокрема, рекомендованими факультативами, навчальними дисциплінами за вибором є: основи імпровізації, основи композиції, основи аранжування, сценічне мовлення, основи диригування, другий музичний інструмент тощо;
- планування щотижнево або сукупно раз на місяць чи на півроку на проведення репетицій (у тому числі зведених), підготовки до конкурсів, інших публічних виступів, створення концертних програм тощо.

При розподілі обсягу навчального навантаження на цілі, зазначені в цьому пункті, необхідно враховувати, що загальний відведений обсяг може бути теж поділений на частини за видами діяльності.

Увесь перерозподіл годин фіксується в робочому навчальному плані, який щорічно затверджується директором мистецької школи.

Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- удосконалення освітньої діяльності, що сприяє зростанню позитивного іміджу школи;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності шляхом здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, навчальних програм, дисциплін, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, засобів

оцінювання та методів демонстрування результатів навчання, навчально-методичних матеріалів, бібліотечних фондів школи;

- контроль за виконанням навчальних планів Освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів;
- щорічне оцінювання освітнього процесу за кожною навчальною дисципліною учнями, їхніми батьками за результатами добровільного опитування;
- збереження, а при можливості, збільшення контингенту учнів;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників;
- забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність школи;
- створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у навчально-методичних, наукових працях працівників.

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

<i>Кадрове забезпечення освітньої діяльності</i>	В основу формування системи підбору педагогічних кадрів покладено такі критерії: професіоналізм, відповідна фахова освіта, наявність педагогічних та творчих здібностей, внутрішня потреба до вдосконалення своєї фахової компетентності, високі моральні якості та професійна етика. Посаду викладача, концертмейстера може обіймати особа, яка має фахову передвищу (середню спеціальну) музичну освіту або вищу музичну освіту, належний рівень професійної підготовки, відповідну педагогічну кваліфікацію, яка здатна забезпечити результативність та якість своєї
---	---

	<p>роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в закладі. Вимоги до викладача встановлені Професійним стандартом викладача мистецької школи (за видами навчальних дисциплін, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 04.05.2022 р. № 1110-22).</p>
<p><i>Навчально-методичнезабезпечення</i></p>	<p>Наявність комплексу методичних матеріалів, необхідних для провадження освітнього процесу: освітньої програми (програм), навчального плану, робочих навчальних планів, навчальних програм, робочих навчальних програм викладачів, репертуарних списків тощо, які відповідають змісту освітньої програми, підручників, навчально-методичних посібників, авторських методичних розробок, методичних рекомендацій, індивідуальних завдань, ілюстративних матеріалів, фото- та відеохрестоматій, довідкової та іншої навчальної літератури відповідно до змісту навчальних програм, комплексів для проведення контрольних заходів (для теоретичних дисциплін) та методик і критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.</p>

Матеріально-технічнезабезпечення.	Наявність відповідних приміщень для провадження освітнього процесу з необхідним набором основних технічних засобів, музичних
	інструментів, обладнаних класів для колективного музикування, приміщень для педагогічних працівників, службових та допоміжних приміщень, які забезпечені навчальними та офісними меблями, комп'ютерною технікою, музичними інструментами, обладнанням та програмним забезпеченням, використання яких передбачають навчальні дисципліни, а також підсобні (санітарно-побутові) приміщення та засоби
Якість проведення навчальних занять	Здійснення моніторингу навчально методичного рівня проведення викладачем навчальних занять, аналіз ефективності використання існуючих та впровадження в освітній процес різноманітних сучасних художньо педагогічних методів, підходів та інструментів
Виконання норм законодавства щодо ведення освітньо процесу державною мовою	Всебічний розвиток та функціонування української мови як державної під час освітнього процесу, ведення документації, оформлення наочності, організації та проведення творчих заходів, урочистостей, оформлення класів написами державною мовою.

<p><i>Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)</i></p>	<p>Безперервне відстеження результатів навчання учнів, їх прогнозування та коригування на їх основі педагогічних методів і прийомів для засвоєння учнями компетентностей, необхідних для досягнення навчальної мети.</p>
	<p>Дослідження навчальних досягнень учнів на шкільному рівні проводяться через поточний та підсумковий контроль якості засвоєння знань, рекомендації щодо їх проведення та передбачають збирання первинних даних, аналіз і оцінку досягнень учнями результатів навчання (компетентностей), формування і ведення бази даних, завдань, тестів, виступів, іншого інструментарію для оцінки якості освітньої діяльності школи, початкової мистецької освіти та визначення якості та ефективності роботи педагогічних працівників.</p>
<p><i>Моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом та завершення повного курсу навчання</i></p>	<p>Система заходів контролю за відвідуванням учнями навчальних занять, виконанням навчальних планів та Освітньої програми середнього (базового) підрівня із застосуванням різноманітних методів і форм підвищення мотивації учнів до навчання, здобуття та завершення повного курсу навчання в школі.</p>

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
до Освітньої програми з музичного мистецтва
ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ КЛАСИ

рівень освіти – початкова мистецька освіта,

підрівень – базовий (загальне мистецьке спрямування)

строк навчання – 5 років

Навчальні дисципліни (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень за роками навчання (всього годин)					Усього годин (35 год на рік)	Періодичність підсумкового контролю. Форма підсумкового контролю на завершення навчання за програмою
	1 рік	2 рік	3 рік	4 рік	5 рік		
Музичний інструмент	2	2	2	2	2	350 (10x35)	у формі іспиту
Сольфеджіо	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	262,5 (7,5x35)	визначаються викладачами відповідних навчальних дисциплін

Музична література	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	262,5 (7,5x35)	визначаються викладачами відповідних навчальних дисциплін
Колективне музикування (хор, оркестр, ансамблі різні за складом)	2	2	3	3	3	455 (13x35)	у формі публічного колективного виступу
Варіативний складник	1	1	1	1	1	175	
<i>Усього годин на тиждень</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>x</i>	x
<i>Усього годин на навчальний рік</i>	<i>280</i>	<i>280</i>	<i>315</i>	<i>315</i>	<i>315</i>	<i>1505</i>	x

Роз'яснення до навчального плану базового (середнього мистецького спрямування) підрівня Інструментальні класи

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники, на колективи учнів визначених класів.
2. Кількість навчальних годин, визначених робочим навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.
3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором».

4. Відвідування учнів предметів теоретичного циклу («Сольфеджіо», «Музична література») можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.
 5. Для учнів, які навчаються грі на оркестрових інструментах (окрім бандури), рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» - «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» - «Постанова голосу».
 6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:
 - педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);
 - концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі);
на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», постановка концертних номерів – **100% годин згідно з робочим навчальним планом.**
 - концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;
 - концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» - з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.
1. **Зміст варіативної частини** складається з навчальних дисциплін (предметів), факультативів, видів діяльності за вибором здобувача освіти, зокрема:
 - індивідуальні уроки (заняття) — «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», «Ритміка», ансамблі малих форм, «Акомпанемент», «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа»; уроки з підсилення «Фаху» або предметів теоретичного циклу;
 - групові уроки (заняття) — «Ансамбль малої форми», постановка концертних номерів, зведені репетиції, тощо;
 2. Кількісний склад кожної групи учнів для проведення групових занять становить:

- «Сольфеджіо» – 6-8 осіб;
- «Музична література» – 6-8 осіб;
- «Інструментальний ансамбль» – від 2 до 12 осіб (відповідно до складу);
- «Оркестр» (групи оркестру) – в середньому 6 осіб (відповідно до складу);
- «Хор» (групи хору) – 8-10 осіб.

3. У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням контингенту учнів відносно зазначених нормативів допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20%. У разі значного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

4. Кількість годин навчального навантаження, визначених Освітньою програмою, є основою для розрахунку концертмейстерських годин, які плануються згідно з потребами освітнього процесу для уроків з навчальних дисциплін «Хор» (для кожної групи та зведених репетицій), «Музичний інструмент» (окрім музичних інструментів: фортепіано, арфа, синтезатор, бандура, баян, акордеон, гітара), відповідних дисциплін та форм роботи, передбачених варіативним складником.

Кількість концертмейстерських годин для забезпечення освітнього процесу визначається з розрахунку:

- не більше 100 % годин аудиторних групових занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожну групу учнів або колектив);
- не більше 100 % годин аудиторних індивідуальних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожного/кожну учня/ученицю) та у випадках, передбачених навчальною програмою;
- не більше 100 % годин, передбачених для зведених репетицій хору;
- не більше 100 % годин, передбачених для вивчення навчальних дисциплін варіативного складника: інструментальний ансамбль, постановка концертних номерів.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
до Освітньої програми з музичного мистецтва
ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ КЛАСИ

рівень освіти – початкова мистецька освіта,

підрівень – базовий (загальне мистецьке спрямування)

строк навчання – 4 роки (скорочений)

Навчальні дисципліни (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень (усього годин) за роками навчання				Усього годин (35год. на рік)	Періодичність підсумкового контролю. Форма підсумкового контролю на завершення навчання за програмою
	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік		
Музичний інструмент	2	2	2	2	280 (8x35)	у формі іспиту
Сольфеджіо	1,5	1,5	1,5	1,5	210 (6x35)	визначаються викладачами відповідних навчальних дисциплін
Музична література	1,5	1,5	1,5	1,5	210 (6x35)	
Колективне музикування (хор, оркестр, ансамблі різні за складом)	3	3	3	3	420 (12x35)	у формі публічного колективного виступу

Варіативний складник	1	1	1	1	140 (4x35)	
Усього годин на тиждень	9	9	9	9	x	x
Усього годин на навчальний рік	315 (9x35)	315	315	315	1260	x

Роз'яснення до навчального плану базового (середнього мистецького спрямування) підрівня Інструментальні класи

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники, на колективи учнів визначених класів.
2. Кількість навчальних годин, визначених робочим навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.
3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором».
4. Відвідування учнів предметів теоретичного циклу («Сольфеджіо», «Музична література») можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.
5. Для учнів, які навчаються грі на оркестрових інструментах (окрім бандури), рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» -«Додаткові інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» - «Постанова голосу».
6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:
 - педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з гркпами хорів (окремо по кожній групі);
на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», постановка концертних номерів – **100% годин згідно з робочим навчальним планом.**
- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;
- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» - з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

1. Зміст варіативної частини складається з навчальних дисциплін (предметів), факультативів, видів діяльності за вибором здобувача освіти, зокрема:

- індивідуальні уроки (заняття) — «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», «Ритміка», ансамблі малих форм, «Акомпанемент», «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», уроки з підсилення «Фаху» або предметів теоретичного циклу;
- групові уроки (заняття) — «Ансамбль малої форми», постановка концертних номерів, зведені репетиції, тощо;

2. Кількісний склад кожної групи учнів для проведення групових занять становить:

- «Сольфеджіо» – 6-8 осіб;
- «Музична література» – 6-8 осіб;
- «Інструментальний ансамбль» – від 2 до 12 осіб (відповідно до складу);
- «Оркестр» (групи оркестру) – в середньому 6 осіб (відповідно до складу);
- «Хор» (групи хору) – 8-10 осіб.

3. У разі неможливості сформувати групу у зв'язку з недостатністю або перевищенням контингенту учнів відносно зазначених нормативів допускається відхилення по наповнюваності груп у той чи інший бік не більше як на 20%. У разі значного перевищення контингенту (понад 20%) поділ на групи загальної

кількості учнів відповідного року навчання здійснюється відповідно до менших значень.

4. Кількість годин навчального навантаження, визначених даною Освітньою програмою, є основою для розрахунку концертмейстерських годин, які плануються згідно з потребами освітнього процесу для уроків з навчальних дисциплін «Хор» (для кожної групи та зведених репетицій), «Музичний інструмент» (окрім музичних інструментів: фортепіано, арфа, синтезатор, бандура, баян, акордеон, гітара), відповідних дисциплін та форм роботи, передбачених варіативним складником.

Кількість концертмейстерських годин для забезпечення освітнього процесу визначається з розрахунку:

- не більше 100 % годин аудиторних групових занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожну групу учнів або колектив);

- не більше 100 % годин аудиторних індивідуальних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом (на кожного/кожну учня/ученицю) та у випадках, передбачених навчальною програмою;

- не більше 100 % годин, передбачених для зведених репетицій хору;

- не більше 100 % годин, передбачених для вивчення навчальних дисциплін варіативного складника: інструментальний ансамбль, постановка концертних номерів, сольний спів.